

PEDRO jósasugueripū

Ãñuduticorigue

1 ¹Yuu Pedro Jesucristo cūyeye re wededutigü beserigu múa- rē Cōāmacü beserirare ãñudutia. Múa yuu jóacora múaaya ditare cōa, aperopü wáabaterira niiwü. Teero tiigü, múa Ponto, Galacia, Capadocia, Asia, Bitinia dita niirápüre jóacoa. ²Cōāmacü marí Pacü too sugueropü cüy boorírobirora múaaré cüy pöna niiarō jíigü, bese- toarigu niiwü. Espíritu Santomena múaaré ñañaré manirá niirí tiirigu niiwü, cüy dutirére tiiáro jíigü. Je- sucristoye díimena múaaré cüy yara niirí tiirigu niiwü.

Cōāmacü múaaré ãñunemore ti- coaro; ãñurō niirecütiri tiinemó- ãrō.

Cōāmacü ticoadarere yueré

³Cōāmacü Jesucristo marí Ópü Pacüre usenire ticoada. Cōāmacü maríre bayiró bóaneö ñaqui. Teero tiigü, Jesucristo diarigüpu masáriguemena maríre bauáne- morira tiiróbiro tiiyígü. Cüy tee- ro tiirí, marí “too síropü cüy rē ñañada” jíimasñä. ⁴Teeré masíjí- rä, Cōāmacü maríre ticoadarere yuea. Cüy ticoadare petirícu; ña- ñaré maniré niicu; teero biiri cüy ticoadare coori tiiróbiro sínirícu.

Cōāmacü cüy ticoadarere ñmuá- seph quénocúbosaqui maríre.

⁵Múa Jesuré padecocú. Teero tii- gü, Cōāmacü cüy tutuaremema múaaré cotequi. Múaaré ãñurō tii- ádare quénoríguepu niicu. Atibá- reco petirí, teeré eñogüdaqui.

⁶Teeré wäcürä, useniku. Atitó- pere múa meréa ñañarō netörä tiiá ména. ⁷Múa Jesucristore padecoré oro tiiróbiro niicu. Basocá ¿orora nií? jíirä, pecame sotoapü asio- péocua. Ocoáari siro, ñañaré poca meréa jeapeacu; ãñuré oro dícu püthácu. Ate tiiróbiro múaaré ¿Je- sucristore diamacárä padecomí? jíirö, ñañarō netörí tiicú ména. Múa ñañarō netójirä, tee oro basi- ro tiiróbiro pütháadacu. Teero tii- rá, ãñurō padeconemórä niiadacu sáa. Jesucristore padecodúheri ña- rä, basocá múaaré “cüy rē diamacárä padecóoya” jíi ñañadacua. Oro wapapacá niiä. Wapapacáre niipa- caro, petijoácu. Múa Jesucristore padecorépe oro nemoró wapacutía. Tee doca petirícu. Teero tiigü, Je- sucristo múaaré atibárecopüre pü- thaatigü, “yure ãñurō padecowá” jíigüdaqui.

⁸⁻⁹Múa Jesucristore ñañaririra niipacara, cüy rē maïcú. Atitóre cüy rē ñañaripacara, padecocú. Múa cüy rē padecorí, múaaré pecamepu

wáaborirare netónéqui. Teero tiirá, múa Cõamacü pñtopü wáadarere wácürä, bayiró useniku. Múa usenire diamacúrä nijjärö tiicú. Teero tiirá, “teero useniāmajärä tiaa” jíimasíña manicú.

¹⁰ Profetas cüü múaře ãñuré ti-coadarere wedesuguetoa-yira. Basocáre netónéadarere tuomasiáda jíirä, cüääcä ãñurögä buemiyira. ¹¹ Cristo cüämena niiyigu. Cüü Es-píritu Santo tiápuremena cüäärë too síropü wáadarere masírï tii-tóamiyigu: “Cristo ñañarö netögä-daqui; too síro Cõamacü cüürë pee dutirére ticogudaqui” jíirére masírï tii-tóamiyigu. Cüää “¿deero biiri niiädari? ¿Néenó wáaadari?” jíirä, bayiró masídugamiyira. ¹² Cõamacü cüää masídugari ïnagü, cüäärë biiro masírï tiiyigu: “Múa wederé queti múa niiritopü wáaricu mé-na” jíirére masírï tiiyigu. Múa ati-tópü niiräpe ïnaädare niiyiro. Cüää wederé queti múa thotóacu. Atitóre tee quetire wederá Espíritu Santo ümáásepü ticodiocorigü tutuaremema múaře wedeyira. Jesucristo queti ãñuré queti niiä. Ánge-lea tee queti basocáre netónére quetire “¿deero peti niií?” jíi tuo-masídugamicua.

Ñañaré manirä niidutire

¹³ Teero tiirá, “Cõamacü boorére tiircújääda” jíi wácuyueya. Múa

tiiádarere ãñurö wácutoarapü tii-yá. “Cõamacü marírë ãñuré tico-gudaqui Jesucristo pñtuaatirí” jíi wácürä, useniremena coteya. ¹⁴ Múa Jesuré masiädari suguero, cüü boorére masíririra niiwü. Bayiró ñañarére tiidugajíyu. Atitóre múa Cõamacü pôna nijjirä, too su-queropü múa ñañaré tiiríguenoré tiiríjäña. ¹⁵ Biirope tiiyá: Cõamacü múaře beserigu ñañaré manigü niiqui. Teero tiirá, múaře niipetire múa tiirémena ñañaré manirä nii-nä. ¹⁶ Cõamacüye queti jóaripüpü tee maquë jóanoä: “Yuu ñañaré manigü niiä. Yuu tiiróbiro múaře ñañaré tiiríjäña”, jíiyigu Cõamacü, ^a jíi jóanoä.

¹⁷ Cõamacü niipetirare sícári-bíro bese, queoró wapa tiiquí; sícárë duaríqui. Teero tiirá, múa cüürë “Pacü” jíijirä, múa catiré burecorire cüürë quioníremena ïnaña. ¹⁸ Múa ïecësñmäa tiirécu-tiriguere múaře tiimááatirira nii-miwiü. Cüää tiirécutirigue béri nii-re niiä. Cõamacü múaře teero tiirécutimirirare netónérigü niiwü. Múa ateré ãñurö masiä: Múaře netónégü petiréomena (orome-na, niyerumena) wapatíririgu niiwü. ¹⁹ Cristoye díimenape wa-patírigü niiwü. Cüüye díi wapa-pacáre niicu. Cüüye díi cordero posarigu niihëgü, cámimanigüye díi tiiróbiro niicu. ^b ²⁰ Cõamacü

^a 1.16 Levítico 11.44-45.

^b 1.19 Israelya pôna macärä Egiptopü witiadari su-guero macä ñami, wisericörö sícü corderore sîayíra. Cüäye díimena tuusíáyira sope-pámarí wesarire. Tiiñami ángele sîágü wáagu, tee díire ïnagü, tiwií macärärë siärí-yigu.

cūñ atibáreco tiiadari s̄aguero, “Cristo basocáre netōnégūdaqui” jīitoayigü. Teero jīipacü, máata ticodiocoririgu niiwī. Atitópu maríye niiādarere netōnégūdure ticodiocorigu niiwī. ²¹ Múā Cristo tiiriguere masijīrā, Cōāmacūrē padeocú. Cūñrā Cristo diarigupu-re masōrigu niiwī; cūñrē ñamhāse-pu pee ãñuré ticoiyigü. Teero tii-rá, māā Cōāmacūrē padeocú. “Diari siropu, cūñmena niiādu-cu”, jīicu.

²² Múā diamacā niirére yuejīrā, Jesucristore padeorá tiiríra nii-wū. Cūñrē padeoijīrā, māā ñañaré tiirére tiidúrira niiwū. Teero tii-rá, māā atitóre Jesuré padeoráre ãñurō cāmerí wéepeomasícu. Jīi-ditoro manirō maicú. Cāmerí maírā, wedeseremena dícu maírī-jāna. Niipetire māā tiirémena mañá. ²³ Múā ateré masícu: Múā bauánemorira tiiróbiro niirā nii-cu. Cōāmacā tcoré catiré petihé-re chocú. Tee petirícu. Marī pacusñmā catiré ticoiguepe bóadiacu. Cōāmacāye queti ãñuré quetipe māärē catiré petihére chotóari tiicú. Tee queti diamacā maquē niirucujāādacu. ²⁴ Cōāma-cāye queti jóaripupu tee maquē-rē jóanoā:

Basocá tāa tiiróbiro niicua.

Tāa sñijōāā.

Cāā uputí maquē choré ma-cāñucā maquē coori tiiró-biro niicu.

Coori buducodiaa.

²⁵ Marī Ópū wedesere doca pe-tirícu. Diamacā maquē niirucujāādacu,^c

jīj jóanoā. Tee wedesere Jesuyé ãñuré queti niiā. Tee queti māärē wedenoriro niiwū.

2 ¹ Teero tiirá, niipetire ñañaré tiirére tiidújāna. Jīditone-morijāna. Tiidítorijāna. Íñatutiri-jāna. Queti jīñemorijāna. ²⁻³ Ma-rī Ópū māärē ãñuré tcorére pée-ro masítoajīrā, nemorō masídu-gara niiñā. Úpúrágā òpēcō bayiró booóya; teeména bucháaya. Múäpe cāā tiiróbiro diamacā ma-quērē bayiró masídu-gaya. Tee-ména marírē netōnérre quetire tuomasínemoādacu.

Ñtāqui wii weenñcāriqui
tiiróbiro niiñ Jesucristo

⁴ Teero tiirá, Jesucristore ãñu-rō padeoyá. Cūñ ñtāqui wii tiirá-qui tiiróbiro niiñ. Tiiqui catiré chocú. Wii tiirápe tiiquire boorí-miwā. Cōāmacāpe tiiquire bese-riugu niiwī. Cūñ ïñacoropu wapa-pacáriqui niiriro niiwū. ⁵ Múäcā Jesucristo menamacārā niijīrā, ñtāquiri catiré choréquiri tiiróbi-ro niicu. Cōāmacā māā ñtāquiri-biro niirámena sicawií tiiróbiro tiigá tiiquí. Toopá māā paiá tiiróbiro niiādacu. Jesucristo tií-ápuremena Cōāmacā dutiré dícu-re tii, cūñrē usenire ticoadacu; māā ãñurō tiirécārē cūñrē useni-

^c 1.24-25 Isaías 40.6-8.

peoadacu. ⁶Cōāmacū tee maquē wedeserere jóanoā cū̄yeye queti jōaripūpū:

Tħoyá: Jerusalénpure sica-
qui ħtāqui cū̄ūā.

Tiiquire besewu. Wii wee-
nucāriqui, wapapacáriqui
niā.

Tiiqui “basocáre netōnégħ-
du” jīdħugaro tia.

Cū̄rē padeogáno “búri peti
padeotħ” jīriqui,^d

jīj jóanoā. ⁷Teero tiigú, cū̄w wa-
papacá niiñ māärē, cū̄rē padeo-
ráre. Cū̄rē padeohérapere Cōā-
macħye queti jōaripūpū ateré
jījā:

Wii weerira ħtāquire boorí-
yira.

Cāā boorípacari, tiiquira
uputí macāqui pħutawu
tiiwiipħre,^e

jīj jóanoā. ⁸Atecārē jījā:

ħtāqui basocáre dħpotua,
ñaacūmuri tiicū,^f

jīj jóanoā. Cāā Cōāmacħye queti
jīrēre padeorýa; teecārē netō-
nucāya. Teero tiirá, dħpotuara
tiiróbiro niiyha. Tíatopura máata
Cōāmacū “cāā biiro tiiadacua”
jīitoayigh.

⁹Máā docare Cōāmacū beseri-
għu niiwī, cū̄yaya niiarō jīgħi.
Máā paiá tiiróbiro niirā niicu,
Cōāmacū marī Őpūrē usenire ti-
corá niijīrā. Sicadita macārā āñur-
ré dícure tiirá tiiróbiro niicu.
Cōāmacħya ya niiicu. Cū̄w māärē

beserigħu niiwī, cū̄w āñurō tiirére
wedearo jīgħi. Cū̄w māärē naħtī-
ārōpū tiiróbiro niimirirare beser-
rigħu niiwī. Teero tiirá, máā cū̄-
mena niirā nijīrā, cū̄w bóebate-
coropu niirā tiiróbiro niicu. Cū̄w
bóere āñunetōjōāā. ¹⁰Too sħegħ-
ropure māā cū̄w pōna mee niiwū
ména. Atitóreja cū̄w pōna niiā
sáa. Too sħegħeropħre māärē bóa-
neō īñaririgħu niiwī ména. Atitó-
pereja māā cū̄w bóaneō īñarére
masiċu sáa.

Biroke tiirécatiya

¹¹Yeu māärē mañā. Teero tiigħi,
máärē tiidutía. Māā atibárecopu-
re wáanetōri basocá tiiróbiro
niā. Māā niiħdaro peti ħumħasse-
pu niicu. Teero tiirá, ħaġ-
ħarġi ja. Ħaġ-ħarġi tħalli
āñurō tiidħegħarepere cāmotácu
máā yeeripūnapure. ¹²Jesuré pa-
deohéra máā āñurō tiirécu tħire
iñapacara, máärē wedesārā tii-
ħayira; máā āñuré tiipacári, teero
jījāmajāħayira. Teero jījāmapaca-
ra, máā āñuré tiirére iñħayira.
Teero tiirá, Jesúś pħutaatiri bu-
reco jeari, biiro jījādacua: “Cōā-
macū āñugħi niiñ; cū̄rā nijjīyi
cū̄arē āñurére tiidutírigħu” jījāda-
cua.

¹³⁻¹⁴Marī Őpū Jesúś biiro tiiró
booquí: Romanuā Őpūrē, cū̄w doċa
macārā dutiráre, teero biiri niip-
tira atiditá macārā dutiráre yu-ħarro
booa. Romanuā Őpū cū̄w doċa ma-

^d2.6 Isaías 28.16.

^e2.7 Salmo 118.22.

^f2.8 Isaías 8.14.

cārārē netōnucárānorē ñañarō tii-dutíqui. Añurō yuurrápere “añurō tiiawē mājājā” jīidutíqui. ¹⁵Cōā-macúyere masídugaherape bári peti māärē ñañarō wedepatiāma-jābocua. Múä ãñurépe tiirí docare, cāa deerope jīmasīricua. Teero tiigú, Cōāmacūpe māärē ãñuré dí-cure tirucúri booquí.

¹⁶Múä Moisés dutirére tiicoté-mirira teeré witirira tiiróbiro niicu. Teero tiirá, teeré witirira nii-jírā, ãñurō nijjāna. Síquérā “tee dutirére witirirapu niiä” jīrā, ate wācūbocua: “Teeré witirirapu nijjírā, cuiro manirō ñañaré tii-masíñā”, jī wācūbocua. Niiria. Múä Cōāmacūrē padecotera niiä. Teero tiirá, cū boorére tiirucújā-nā. ¹⁷Niipetirare quioníremena ññaña. Jesuré padeoráre maiñá. Cōāmacūrē quioníremena ññaña. Romanuä õpūcārē quioníremena ññaña.

Padecoterare tiidutíre

¹⁸Múä síquérā ãpērārē padecotera niicu. Múä padecotere wiseri õpārārē quioníremena yuuya. Tutiré manirō māärē ãñurō tiirá dí-cure yuurijāna; ñañarō tiirácā-rē yuuya. ¹⁹Apetó tiirá, māä ãñu-rō tiipacári, māärē dutirá māärē ñañarō tiibócua. Cū teero tiirí, māä Cōāmacūrē padeorá nijjírā, cūrē puaníña jīrijāna. Múä tee-ro tiirí, Cōāmacū māärē “ãñurére

tiirá tiiýa” jī ñagüdaqui. ²⁰Apetó tiirá, māä ñañarō tiiári-gue wapa páacua. Cūa páari, māä nucájári, Cōāmacū ñiacoropure wapamaníä. Cūa páare māaye wapa niiä. Apetó tiirá, māä ãñurō tiipacári, māärē ña-ñarō netōrī tiibócua. Múä cúaro manirō nucári, Cōāmacū ñiacoropure wapacútia. ²¹Cōāmacū marí teero tiiádarare beserigu niiwī. Cristo marírē netōnégü ña-ñarō netō, diawi. Añurō tiipacári, cūrē ñañarō tiirí, teero nucájá-wī. Teero tiigú, marírē cū tiirí-robirora tiinunáseri booquí. ²²Cū ñañarére tiiríwi. Jīditori-wi. ²³Cūrē ñañarō jīrī, cūrē puaníña jīriwi. Basocá cūrē ña-ñarō tiirí, cūrē “ñaañarō tiigúda māärē” jīriwi. “Cōāmacūpu ña-ñarétiiráre wapa tiigúdaqui” jī masíjigü, “teerora tiigúdaqui yuure ñaañarétiiráre” jīrigü nii-wī. ²⁴Teero tiigú, cū basirora marí ñañarétiiré wapa wapatígu, curusapu diabosarigu niiwī. Cū teero tiirémena marí ñañaré tii-rére tiidúmasíñā. Teero biiri marí-rē ñañarére nunumírirare ãñuré Cōāmacúyepere nunurí tiíwi. Cūye cámimena marírē netōné-rigü niiwī. ²⁵Marí oveja ditirira tiiróbiro niimiwü. Atitóre cū buaríra tiiróbiro niicu. Cristo oveja cotegú tiiróbiro marírē co-te, ñanunusequi.

^g2.22 Isaías 53.9.

Wāmosíarirare tiidutíre

3 ¹⁻² Numiā manučtira, teero-ra māā manusūmārē yuuuya. Māā manusūmā sīquērā Jesuyé quetire padedoríca. Māā cūārē quioníremena īñaña. Māā tiirécutire nāñaré maniré niiārō. Cūā teeré īñaādacua. Teero tiirá, māā cūārē “padedoró booa” jīripacari, wasobócua māā tiirécutirere īña-rā. ³ “Āñurā bauádacu” jīri, māāye pómäma mamaré dícre wācūrijāña; māāye õpūñirē oromena mamaré dícre wācūrijā-nā; suti wapapacáre sāñaré dícre wācūrijāña. Tee niipetire so-toá maquē niicu. ⁴ Māā popea maquē āñurī, māā āñurā bauádacu. Tee petirícu. Teero tiirá, āñurō yeeripūnacutiro booa. Cōāmacū īñacoropu tee wapapacá niiā. ⁵ Tíato macárā numiā yuu māärē jīrōbirora āñurā bauyíra. Cūā Cōāmacū booró tiiusénirā numiā niiyira; Cōāmacū wederére padedorá numiā niiyira. Cūā manusūmārē yuurémena āñurā bauyíra. ⁶ Sara Abraham nāmo teero-ra tiiyigo. Abrahamrē thoyigo. Cūārē coo manurē “yuu õpū” jī-yigo. Māācā āñurō tiirá, cuiro manirō coo tiiróbiro niiādacu. ⁷ Úmāā nāmocutira teerora māā nāmosánumiāmena āñurō niyiña. Coore quioníremena īña-nā. Coo māā tiiróbiro tutuarico. Cōāmacū coocárē āñuré ticogú

catiré petihére ticoqui māärē ti-corirobirora. Teero tiirá, coore āñurō tiiápuya. Teero tiihéra, Cōāmacūrē āñurō tūgueñarōme-na sāñmasíñña manicú.

Cāmerí āñurō wéepedoutire

⁸ Ateména putháa: Māā niipetira sīcārībíro āñurō niirecutiya; cāmerí bóaneō īñaña; sīcūpōna tiiróbiro maírecutiya; āñurō nii-nā apēraména; “ūsā apērā nemorō āñuré tiiia”, jīri wācūrijāña. ⁹ Apērā māärē nāñarō tiirí, cūārē nāñarō tiicāmerijāña. Māärē nāñarō jīri, nāñarō jīrcāmerijāña. Teero jīrōno tiirá, “Cōāmacū cūārē āñurō tiiáro” jīri sāñbosáya. Cōāmacū marirē teero tiidutígu cūrigu niiwī. Teero tiirí, Cōāmacū māärē āñurō tiigádaqui. ¹⁰ Ate maquē Salmopūpure jóanoā:

Māā catirí būrecorire useni-remena niidugara,
nāñarére wedeserijāña; jī-ditorijāña.

¹¹ Nāñaré tiidugárenorē tiirijā-nā; āñuréperē tiiyá.
“Āñurō niirecuitirere boogá”
jīri wācū, āñurō niirucujā-nā.

¹² Basocá āñurárē marī Ópū
cotequi.
Cūā cūārē sāñrére tuoquí.
Nāñaré tiirápereja cūareme-na īñaqui,^h
jīri jóanoā.

^h 3.10-12 Salmo 34.12-16.

¹³Múā āñurépe bayiró tiidugári, ¿noápē múařē ñañarō tiiápebogari? Ñañarō tiirícuá. ¹⁴Apetó tiirá, múa āñuré tiipacári, āpérā múařē ñañarō netōří tiibócua. Teero tiirí iñagū, Cōāmacū múařē usenirí tiigúdaqui. Teero tiirá, cūāřē curijáñā. Múařē tiiádarere wācūrijáñā. ¹⁵Teero wācūrōno tiirá, “Cristo ūsā Œpū niiří” jīř wācū, cūřē padeoyá. Āpérā múařē sāñábocua: “Múa Jesuré padeorá, ¿ñeenó āñurére yuera tiii?” jīřbocua. Múa yuamasířā niirucujáñā. Múa yuura, tutiro manirō yuuya. Cāřē quioníremena niirére ēñoňá. ¹⁶Múa Cristore padeoré wapa āpérā múa āñurō tiirére ñañarō jīřadacua. Teero jīřpacari, múaape āñurō tiiyá, āñurō catirí yeeripūna chorucújáāda jīřá. Múa teero tiirá, múařē ñañarō jīřarira boboádacua.

¹⁷Apetó tiigú, Cōāmacū basirora cūřē padeoráre ñañarō netōří booquí. Múa ñañarō netōře múa āñurō tiiárigue wapa niiřō; múa booró ñañaré tiiárigue wapape niirijáärō. ¹⁸Cristocā āñugú niipacu, ñañarō netōří. Cūřē ñañaré manigú, marí ñañaré tiiré wapare dia wapatibosarigu niiwí. Ñañarárē diabosagu, teero tiiwí. Marířē netōnegú, sícárířā diawi. Cūřē teero tiirémena cūřē Pacu pūtopu maríře jeamasíří tiiwí. Cūřēya ōpūřejá diajōāwí. Diatoa, too síro masárigu niiwí. Cūřēya yeeripūnapeja diaririro niiwú. ¹⁹Tee-ro tiigú, cūřē yeeripūnamena wi-

tinucájōāyigú. Witi, ángelea ñañaré tiirírare wedegu wáayigú biadupónorira pūtopu. ²⁰Cūřē Noé niiritopu macářā niiyira. Noé dooríwure tiiré būrecorire Cōāmacū basocá cūřē ñañarére tiipacári, yoari nucájáyigú ména. Tiiwuré peotíari siro, ocho basocá sāawayira. Teero tiirá, oco díupacari, netōnenoyira. ²¹Tee oco marířē wāmeōtire tiiróbiro queoré niiriro niiwú. Teeménarā marí netōnenorira niiřā. Marířē wāmeōtiremena maríye ōpūříří jūříří túariguere coseríriro niiwú. Teero coseróno tiirá, marířē wāmeōtiremenape Cōāmacūřē “āñurō yeeripūnacutidugaga” jīř sāřířā niiwú. Teero tiinóriira Jesuscristo diarigupu masáriguemena netōnenorira niiwú. ²²Jesucristo Cōāmacū pūtopu muñawarigú Cōāmacūya wāmo diamacúniňape niiqui. Cūřē niipetira Œpū niiqui. Ángelea, niipetira ōpāřā ūmuňásepú niirá sotoa macúpú niiqui.

Tíatopu ñañaré tiimíriira tiidúrigue

4 ¹Teero tiirá, Cristo cūřya ōpūřmena ñañarō netōřigue-re wācū, múařā cūřē tiiróbiro wācūtuaremá niiřā. Sícúno cūřēya ōpūřmena ñañarō netōgú, ñañarére tiidugánemoriqui sáá. ²Teero tiigú, cūřē catiré būrecori jeatuaró “basocá ñañaré tiidugáre-noré tiigúda” jīř wācūriqui sáá; “Cōāmacū boorépere tiigúda” jīř

wācūqui. ³Máā Cōāmacūrē masīhērā tiirécūtirenorē tiitóarira niiwū. Múā ñañaré tiirécūtirira niiwū; ñañarére bayiró tiidugárira niiwū; cūmurépira niirira niiwū; numiámena ñeeperepira niirira niiwū; bosebūrecori niirí, cūmu, āpērārē acaribírira niiwū; Cōāmacū dutirére netōnucárā, basocá weerirapere padeoríra niiwū. ⁴Atitóre māā menamacárā niimirira mūärē “jāmū” jīipacari, mūäpe māā too sugueropū ñañaré tiiríguere tiidugáhera, “wáaria ʉsajā sáa” jījācu. Māā teero tusaheri, tuomanijōäcua. Teero tiirá, mūärē ñnatuti, wedepaticua. ⁵Cáā tee wedepatipacari, Cōāmacūpe “¿deero tiirá māā ñañaré tiirí? Wedeñate” jī sāñágūdaqui. Catiráre, teero biiri diariracárē sāñápétijágūdaqui. Cáā wedeari siro, cāärē wáadarere queoró wedegudaqui. ⁶Niipetira basocá diaadacua. Jesuré padeorírape cāáye õpūñrī bóapacari, Cōāmacū p̄tropū catirucujāädacua. Teero tiirá, cāā atidipa catiri ména, cāärē Jesuyé que tire wedenoyiro.

⁷Atibūreco petiádaro péerogā dúsacú. Teero tiirá, māā tiaídarere ñañarō t̄gueñasugue, tiirécutiya; māā tiaídarere ñañurō wācūtoarapū tiiyá, “Cōāmacūmena ñañurōpūra wedesemasiādacu” jīrā. ⁸Bayiró cāmerí mañá. Tee ʉptú maquē niiā. Marí bayiró mañá, maríre ñañarō tiiráre máata acabócu. ⁹Wáari basoca Jesuré padeorá mūäye wiseripū jeari, cúaro mani-

rō cāärē ñañurō bocaya. ¹⁰Cōāmacū maríre Jesuré padeoráre niipetirapure marí tiimasírere ticoqui. Tee ticorémena cāyyere ñañurō tiimasíā. Teeré ticogū, sícārībíro ticoqui. Cāā ticoró jeatuarō ápērārē tiiápuđutigū ticoqui. Marí ápērārē tiiápura, cāā ticorére diamacū tiirá tia. ¹¹Ápírē paū watoapū Cōāmacūyere wedemasírere ticoqui. Teero cāā wederé Cōāmacūyeye wederé tiiróbirora niiärō. Ápírē apeyenómena tiiápumasírere ticoqui. Cāā Cōāmacū tutuare ticoiro jeatuarō tiiápuro. Niipetire māā tiimasíremena teerora tiiápuya, basocá Cōāmacūrē ʉsenire ticoaro jīrā. Jesucristo teeré wáari tiiquí. “Cōāmacū niipetirere dutimasíqui; cāā tiidugárere tiimasíqui” jīrā ñiipetira. Cāā niipetira Õpū niiručujāärō. Teerora niiärō.

Jesuré padeorá ñañarō netōré

¹²Yuu mañá, apeyé mūärē wedenemogūda. Múā Jesuré padeoré wapa ñañarō netōré wáari, ñamanijōärijāña. Tee marí ñañarō netōrére wācūtuara, diamacūrā Jesuré padeorére eñonóá. Teero tiirá, mūärē bayiró ñañarō netōré wáari, “acuéi, ‘ate maríre wáaricu’ jīñimiwū” jīrijāña. ¹³Teero jīrōno tiirá, ʉseniña. Múā Cristo ñañarō netōríobiropa netōnunásera tiicú. Too síro cāā p̄tuaatiri, māā cāā ñañurō asibatérere ñarā, bayiró ʉseniādacu. ¹⁴Cristore padeoré wapa basocá mūärē ñañarō jīrī, ʉseni-

rō booa. Cūā teero tiirí, ateré ma-siña: Espíritu Santo asibatégu múa-mena niirucuqui. ¹⁵Sīcū múa menamacū ñañarō netōrī, cūū booró ñañaré tiirígue wapa mee niiärō. Cūū basocáre sīarí-gue wapa, cūū yaarígue wapa, cūū ñañaré tiirígue wapa, teero biiri cūūye niiripacari dutidugá-rigue wapa mee niiärō. ¹⁶Sīcū Jesuré padeoré wapa ñañarō netōgū, boborijāärō. “Apérá yuu Jesuré padeorére iñarā tiiýa” jīgū, Cōāmacūrē usenire ticoaro.

¹⁷Cōāmacū wapa tiiadari bħre-co jeaadaropu tiicú. Marī Jesuré padeorá tiiríguere iñasugue, wa-patíguadaqui. Marirē cūū iñape-tiari siropħre, cūūye quetire pa-deohéra tiiríguepere iñagħudaqui. Cūärē bayiró ñañarō wáaadacu. ¹⁸Too s̄ugueropu profeta tee ña-ñarō netōré maquērē biiro jóari-għu niiwī:

Basocá ãñurā īmħassopu
wáaadari s̄ugueropu, ña-
ñarō netōādacua ména.

Toorá nemorō ñañarō netō-
ādacua padeorídojäräpe-
ja, cūā diari siropħre,ⁱ
jīj jóarigħu niiwī. ¹⁹Teero tiirá,
Cōāmacū booróbirora marī ñaña-
rō netōrā, ãñurō tiirére tiirucújā-
rō booa. “Cōāmacū marīrē cote-
għudaqui”, jīfāda. Cūū marīrē tii-
ríghu niijīgħu, cūū marīrē jīrirobi-
rora ãñurō tiigħidaqui.

Jesuré padeorá biiro tiiró booa

5 ¹Mecütígārē Jesuré padeorá bħtoá dutirare^j jóagħda. Yħucā bħtoá menamacū niiā; Cristo ñañarō netōrī iñawū. Cūū pħażżeatiri, Cōāmacū niipetirare Jesucristo asibatérere, cūū tutua-re eñogħdaqui. Teeré yħucā niipetira cūūrē padeorámēna nii-sotoapeonemogħidacu. Yħux teero niijīgħu, múa-rē wācūtuware ticoa: ²Cōāmacū cūūrē padeoráre cotedutigħu múa-rē cūūyigu. Oveja coterí basoċċu cūūyara ovejare ãñurō cotequi. Cūū tiiróbirora múaċā Cōāmacūrē padeoráre ãñurō coteya. Cotedugħahera tii-robiro coterijāna. Tħusarémena coteya. Cōāmacū múa teero tiirí booqu. “Cūärē coteġħu, niyeru wapatāgħda”, jīj wācūrijāna. “Cūärē tiiápugħda”, jīj wācūnha. ³Múa cotedutirare múa booró dutiaperijāna. Cūā múa tiirére iñnaādacua, múa tiirécutire tiiró-biro tiiāda jīfā. Teero tiirá, ãñurō tiirécutiya. ⁴Ovejare coteġġu peti pħażżeatigu, múa-rē wapatāgħdaqui. Cūū wapatíre niirucujā-ādacu. Cūū pħotopu asibatére, ca-tiré petihére ticogħdaqui.

⁵Múa mamarāċā, bħtoá dutirare yħuxxa. Niipetira cāmeri tiiápuya. “Yħux cūā nemorō niirī, cūā yħux tiiápuro”, jīj wācūrijāna. Cōāma-cūye queti jóaripupu ate jóanoa:

ⁱ4.18 Proverbios 11.31.

^j5.1 Bħtoá dutirá Jesuré padeorí pōna macārārē duti-rábiro niicua. Tee pōnaricōrō bħtoá niicua. Cūāya pōna macārārē coteua.

“Ápērā̄ nemorō̄ niiā̄” jīrā̄
Cōāmacū̄ tiiápurerē c̄uo-
rícuā̄.

Teero jīhērāpe c̄ū̄ tiiápure
c̄uocúā̄,^k

jīj jóanoā̄. ⁶Teero tiirá, m̄ā̄ nii-
petirap̄ra biiro wācūña: “Yuū
boorére tiidú, Cōāmacū̄ niipetire
tutuare c̄uogá̄ boorépere tiigá-
da”, jīj wācūña. M̄ā̄ teero tiirí,
Cōāmacū̄ c̄ū̄ boorí b̄ureco m̄ā̄-
rē uputí macārā̄ niirí tiigádaqui.
⁷Cōāmacū̄ m̄ā̄rē maigū̄, cote-
qui. Teero tiirá, niipetire m̄ā̄
wācūrére, m̄ā̄rē merēā̄ wāarere
Cōāmacū̄pure ticoya.

⁸M̄ā̄ tiiádarere ãñurō̄ wācū-
toarap̄ tiiyá. ãñurō̄ tuomasírá̄
niiña. Satanás m̄ā̄rē wedesáḡ
m̄ā̄ Jesuré padeorére peotíduga-

León

qui. Yái^l j̄habóaḡ yaarére ámaā̄-
ḡḡ tiiróbiro tiiquí. ⁹M̄ā̄ape Jesu-
ré ãñurō̄ padeó, Satanárē “m̄ā̄
dutirére tiiría” jīñia. M̄ā̄ masiā:
Niipetirop̄re basocá m̄ā̄ tiiró-
biro Jesuré padeocúa. C̄ācā̄ m̄ā̄
ñañarō̄ netōrō̄birora ñañarō̄ ne-

tōcúa. ¹⁰Marī̄ atiditap̄re ñañarō̄
netōrucúa ména. Teero netōári
siro, Cōāmacū̄ marīrē quēnojeári
tiigádaqui sūcā; wācūtuari tii-
gádaqui; tutuari tiigádaqui; ne-
morō̄ padeorá wāari tiigádaqui.
Cōāmacū̄ marīrē ãñurō̄ tiigá̄ tii-
ápurerucujāqui. C̄ācā̄ macū̄ Jesu-
cristo diariguemena marīrē netō-
nérigh niiwī. C̄ācā̄ marīrē c̄ū̄
asibatérop̄ c̄ū̄mena niirucujā-
dutigh beserigh niiwī. ¹¹Teero
tiirá, niipetira jīñarō̄: Cōāmacū̄
niipetira sotoap̄ Œp̄ peti niiru-
cujārō̄. Teerora niiárō̄.

Ãñudutiyaponorigue

¹²Silvanomena yuū m̄ā̄rē ati-
pūp̄re jóaa. C̄ācā̄ yuhure bapacu-
tii. Jesucristore padeogá̄ ãñurō̄
tiirécutiḡ niiñ. Teero tiigá̄, c̄ācā̄
diamacū̄ tiirí iñagū̄, c̄ācā̄rē pa-
deóa. M̄ā̄rē wācūtuadutigu,
usenidutiḡ, atipürē jóaa. “Cōā-
macū̄ marīrē diamacū̄rā̄ ãñurō̄
tiiquí”, jīḡh̄ jóaa. Cōāmacū̄rē
teero padeorucújāña.

¹³Atimacā̄ Babilonia^m macārā̄
Jesuré padeorá neärā̄ ãñudutico-
ya. M̄ā̄ tiiróbiro c̄ācā̄ Cōāmacū̄
beserira niiýya. Teero biiri Marcos
yuū macū̄ tiiróbiro niigáčā̄ m̄ā̄rē
ãñuduticoi. ¹⁴M̄ā̄ basiro usenire-
mena cāmerí ãñudutiya. Cōāmacū̄
m̄ā̄ niipetira Cristomena niirārē
ãñurō̄ niirecūtiri tiiáro.

Nocōrōrā̄ jóaa.

^k5.5 Proverbios 3.34.

^l5.8 Espanolmena: león; portuguésmena: leão.

^m5.13 Apetóre Jesuré padeorá Romarē “Babilonia” jīyira.